

**PRZEDMIOTOWE SYSTEMY OCENIANIA
Z PLASTYKI
W KL. 4 - 7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
2025/2026**

PRZEDMIOTOWE SYSTEMY OCENIANIA Z PLASTYKI W KL. 4 – 7 SZKOŁY PODSTAWOWEJ.

Przedmiotowe systemy oceniania uwzględniają cele kształcenia wynikające z podstawy programowej oraz zachowuje spójność z wewnętrznym systemem oceniania w szkole.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ma na celu:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
- motywowanie ucznia do lepszej pracy;
- dostarczanie rodzicom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach uczniów.

Klasa 4 – realizowany materiał

I semestr

ABC sztuki - terminy plastyczne w formie abecadła plastycznego: linia, punkt, kontur, plama, walor, światłocień, barwa, gama barwna, faktura, kształt, kompozycja, perspektywa, dziedziny sztuki: rysunek, malarstwo, grafika, rzeźba, architektura, sztuka użytkowa, fotografia, film, nowe formy sztuki

- muzea i galerie jako miejsca gromadzące dzieła sztuki
- sztuka prehistoryczna, sztuka Egiptu
- barwy podstawowe, pochodne, dopełniające, złamane, ciepłe i zimne
- techniki rysunkowe

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (ozdoba narodowa, kartka świąteczna itp.)

II semestr

Techniki malarskie – akwarelowa, temperowa i plakatowa oraz gwasz

Technika pastelowa, akrylowa i olejna

- sztuka antyczna

Techniki mieszane (farby wodne i pastele, malowanie i drapanie –sgraffito, kolaż

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe np.: upominek na Walentynki, prezenty dla mamy i taty i inne.

Klasa 5 – realizowany materiał

I semestr

ABC sztuki – terminy : kompozycja, kontrast, scenografia, ekspozycja, eksponat, zabytek, dobro kultury, pomnik historii, kustosz, konserwator, kurator, wernisaż, biennale, triennale, festiwale i targi sztuki, walor w rysunku i malarstwie, - rodzaje gam barwnych, - kontrasty kolorystyczne , style w sztuce średniowiecza: romański i gotycki, Faktura - uzyskiwanie różnego rodzaju powierzchni w rysunku, malarstwie i rzeźbie, Kształt, forma, bryła, proporcje i kontrasty form w sztuce, sztuka renesansu.

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (Narodowe Święto Niepodległości, kartka okolicznościowa na Boże Narodzenie).

II semestr

Kompozycja centralna, symetryczna i asymetryczna, otwarta i zamknięta, statyczna i dynamiczna oraz rytmiczna.

Sztuka baroku, sztuka klasycyzmu, Układy form w naturze. Sztuka użytkowa – kształtowanie otoczenia.

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (Dekoracja na Wielkanoc, dekoracja na Dzień Ziemi i inne.).

Klasa 6 – realizowany materiał

I semestr

ABC sztuki – terminy : oryginał, kopia, falsyfikat, reprodukcja, prawa autorskie, ochrona wizerunku, plagiat, piractwo, własność intelektualna,

- światłocień, modelunek światłocieniowy
- funkcje światłocienia
- sposoby ukazywania światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice
- terminy: *perspektywa, perspektywa rzędowa (pasowa), perspektywa kulisowa*
- funkcje perspektywy w dziele plastycznym
- perspektywa w malarstwie, rysunku i fotografii
- plany w dziele sztuki
- cechy charakterystyczne danej perspektywy
- terminy: *lawowanie, frotaż, karykatura, komiks*
- rysunek jako dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne
- środki wyrazu plastycznego w rysunku
- rola rysunku w sztuce
- rodzaje rysunku: szkic, studium z natury, rysunek techniczny
- malarstwo jako dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne
- środki wyrazu plastycznego w malarstwie
- rodzaje malarstwa
- tematy w malarstwie

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (Narodowe Święto Niepodległości, kartka okolicznościowa na Boże Narodzenie).

II semestr

- grafika jako dyscyplina sztuki – cechy charakterystyczne
- rzeźba jako dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne
- architektura jako dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne
- rola formy i funkcji w architekturze
- terminy: *design, ergonomia,*
- design jako dziedzina sztuki – cechy charakterystyczne
- rola formy i funkcji w designie
- środki wyrazu sztuki użytkowej
- termin *secesja*
- ramy czasowe secesji
- malarstwo, rzeźba, architektura secesji – cechy charakterystyczne

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (Dekoracja na Wielkanoc, dekoracja na Dzień Ziemi i inne.).

Prace twórcze zgodne z realizowanym materiałem oraz okolicznościowe (Dekoracja na Wielkanoc, dekoracja na Dzień Ziemi i inne.).

Klasa 7 – realizowany materiał

I semestr

ABC sztuki

- terminy: sztuka elitarna, sztuka popularna, sztuka ludowa, etnografia, etnologia, skansen, muzeum etnograficzne, świątek, pieta, etnodesign, sztuka nowoczesna, sztuka abstrakcyjna, sztuka współczesna, współczesne formy wypowiedzi artystycznej

Sztuka nowoczesna

- terminy: fowizm, ekspresjonizm, kubizm, futuryzm, formizm

Fotografia - terminy: fotomontaż, fotokolaż, fotogram, fotografia analogowa

i fotografia cyfrowa, fotografia amatorska i fotografia profesjonalna, fotografik, fotografia artystyczna i fotografia użytkowa, fotografia reportażowa, kadr, głębia ostrości, decydujący moment, reguła trójkąta,

Fotografia w sztuce nowoczesnej – dadaizm, surrealizm

- analiza przykładowych dzieł dadaizmu i surrealizmu

- działanie plastyczne – ekspresja przez sztukę

Film

- terminy: fabuła, kadr, ujęcie, scena, sekwencja, montaż, plan filmowy

Asamblaż i instalacja

- cechy charakterystyczne dla asamblażu i instalacji

- środki wyrazu asamblażu

i instalacji

II semestr

Happening i performance

- źródła sztuki opartej na działaniu jako nowe formy sztuki

- cechy charakterystyczne, środki wyrazu happeningu i performance'u

- dzieło sztuki jako proces i wydarzenie

Projekt artystyczno--edukacyjny - formy i strategie działań: teatr plastyczny, happening, warsztaty

Nowe media w sztuce

- terminy: medium, media tradycyjne i nowe media, multimedia, sztuka nowych mediów (multimedialna), interaktywność, grafika komputerowa, grafika: rastrowa, wektorowa, dwuwymiarowa, trójwymiarowa, hipertekst, rzeczywistość wirtualna

Ocenianie na lekcjach plastyki uwzględnia:

- wiedzę przedmiotową z zakresu dziedzin plastycznych sztuki współczesnej.
- aktywność ucznia na lekcji – udział w dyskusjach, argumentacja własnego stanowiska.
- działania twórcze – umiejętności, kreatywność i inicjatywę.
- postawę i zaangażowanie ucznia
- przygotowanie do zajęć

Uczniowie są oceniani za:

- aktywność na lekcji
- prace dodatkowe (10 szkiców, 10 zdjęć lub 5 prac malarskich)
- udział w konkursach
- wiadomości
- działania twórcze
- pracę w grupach
- prowadzenie dokumentacji (zeszyt)

Na lekcjach stosowane są elementy oceniania kształtującego. Pomaga to uczniowi dokonać samodzielnej weryfikacji postępów i osiągnięć, motywuje go do dalszej pracy i nauki, naprawy błędów, rozwijania zainteresowań oraz uzdolnień, kształtuje samodzielność.

Na prośbę ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel ustnie uzasadnia ustaloną ocenę; uzasadnienie zawiera informację o stopniu spełniania przez ucznia wymagań stawianych przez nauczyciela oraz wskazywać uczniowi zakres, nad którym powinien popracować, aby uzupełnić braki w wiedzy oraz opanować wymagane umiejętności. Uczeń nieobecny na zajęciach ma obowiązek uzupełnić notatki z lekcji oraz braki w wiadomościach i umiejętnościach. W przypadku dłuższej nieobecności spowodowanej chorobą termin uzupełnienia braków uczeń uzgadnia z nauczycielem; Wiedzę i umiejętności uczniów weryfikowane są za pomocą , zadań praktycznych i zadań z materiałem ilustracyjnym.

Wymagania ogólne

- I. Opanowanie zagadnień z zakresu języka i funkcji plastyki; podejmowanie działań twórczych, w których wykorzystane są wiadomości dotyczące formy i struktury dzieła.
- II. Doskonalenie umiejętności plastycznych – ekspresja twórcza przejawiająca się w działaniach indywidualnych i zespołowych.
- III. Opanowanie podstawowych wiadomości z zakresu kultury plastycznej, jej narodowego i ogólnoludzkiego dziedzictwa kulturowego.

Wymagania szczegółowe

Uczeń

wymienia i określa specyfikę oraz funkcje dziedzin sztuk plastycznych

– tradycyjnych i nowych;

- rozróżnia cechy i rodzaje kompozycji w naturze oraz sztukach plastycznych, a także tworzy układy kompozycyjne na płaszczyźnie i w przestrzeni;
- klasyfikuje barwy, rozróżnia i identyfikuje różnorodne kontrasty barwne;
- rozróżnia sposoby uzyskania iluzji przestrzeni w kompozycjach płaskich;
- rozpoznaje rodzaje perspektywy;
- świadomie stosuje światłocień jako sposób iluzji przestrzeni i podejmuje działania kreatywne z wyobraźni i z natury, skoncentrowane wokół problematyki iluzji przestrzeni;
- rozróżnia gatunki i tematykę dzieł w sztukach plastycznych;
- interpretuje obserwowane przedmioty, motywy i zjawiska w zadaniach plastycznych, a w wyższych klasach podejmuje próby rysunkowego studium z natury;
- wyraża w pracach plastycznych uczucia i emocje;
- konstruuje samodzielnie małe rzeźbiarskie formy przestrzenne i bryły architektoniczne oraz tworzy aranżacje przestrzenne z gotowych elementów;
- projektuje graficzne formy użytkowe;
- podejmuje próby integracji sztuk, realizując kreacje z pogranicza plastyki i dziedzin pokrewnych oraz tworzy zespołowo teatr plastyczny;
- stosuje różnorodne techniki plastyczne;
- podejmuje działania z zakresu estetycznego kształtowania otoczenia;
- rozróżnia formy twórczości ludowej;
- wymienia, rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze obiekty kultury wizualnej w Polsce i wskazuje ich twórców;

- rozpoznaje najbardziej istotne dzieła z dorobku innych narodów;
- charakteryzuje na wybranych przykładach pojęcie stylu w sztuce;
- wykazuje się znajomością najważniejszych muzeów i kolekcji dzieł sztuki w Polsce i na świecie;
- stosuje zasady prezentacji i upowszechniania dzieła zgodnie z prawem i etyką.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania oceny śródrocznej i końcowej

- **niedostateczny** – nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotu. Nie uczestniczy w lekcji i nie jest przygotowany do zajęć. Nie odrabia zadanych prac domowych. Świadomie lekceważy podstawowe obowiązki szkolne.

- **dopuszczający** – przygotowuje się do większości lekcji (przynosi potrzebne materiały) oraz z pomocą nauczyciela wykonuje proste ćwiczenia, wyjaśnia najważniejsze terminy. Wykonuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystuje w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Potrafi również wymienić kilku wybitnych twórców.

- **dostateczny** – uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), samodzielnie rozwiązuje zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Uczeń przyswaja podstawowe wiadomości oraz najprostsze umiejętności.

Bardzo rzadko jest nieprzygotowany do lekcji, stara się utrzymać porządek w miejscu pracy i oddaje większość zadanych prac praktycznych. Posługuje się wybranymi środkami wyrazu i stosuje typowe, proste techniki plastyczne. Uczeń powinien samodzielnie wykonywać łatwe ćwiczenia i uczestniczyć w zabawach, a także współpracować w grupie i podejmować próby twórczości plastycznej. Umie podać nazwiska kilku wybitnych polskich twórców.

- **dobry** – potrafi wykorzystać w praktyce zdobytą wiedzę i umiejętności. Zawsze przynosi na lekcje potrzebne materiały i dba o estetykę swojego miejsca pracy. Ponadto właściwie posługuje się terminologią plastyczną i samodzielnie rozwiązuje typowe problemy. Przejawia aktywność w działaniach indywidualnych i grupowych, wkłada dużo wysiłku w wykonywane zadania i systematycznie pracuje na lekcjach. Świadomie wykorzystuje środki plastyczne i stosuje różnorodne, nietypowe techniki plastyczne. Wymienia też nazwiska kilku twórców polskich i zagranicznych. Samodzielnie próbuje analizować i porównywać wybrane dzieła sztuki oraz wyrażać własne opinie na ich temat.

- **bardzo dobry** – powinien opanować i wykorzystywać w praktyce wszystkie określone w programie wiadomości i umiejętności. Ponadto bierze udział w dyskusjach na temat sztuk plastycznych i potrafi uzasadnić swoje zdanie. Korzysta z różnorodnych źródeł informacji w przygotowywaniu dodatkowych wiadomości, a także uczestniczy w działaniach pla -

stycznych na terenie szkoły i poza nią, wykazuje się zaangażowaniem i pomysłowością. Umiejętnie posługuje się środkami plastycznymi i dobiera technikę do tematu pracy. Podaje też nazwiska wybitnych artystów w Polsce i na świecie. Analizuje i porównuje dzieła sztuki oraz wyraża własne opinie na ich temat.

- **celujący** – powinien przejawiać szczególne zainteresowanie sztukami plastycznymi oraz talent, a także wykazywać dużą znajomość treści nadprogramowych oraz zaangażowanie i twórczą inicjatywę w działaniach grupowych. Ponadto bierze udział w pozaszkolnych konkursach plastycznych i odnosi w nich sukcesy oraz aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym szkoły i regionu. Twórczo posługuje się różnymi środkami plastycznymi i eksperymentuje z technikami plastycznymi. Potrafi wymienić wybitnych twórców polskich i zagranicznych oraz podać przykłady ich twórczości. Uczeń analizuje i interpretuje dowolne dzieła sztuki oraz uzasadnia ich wartość artystyczną.

Na początku roku szkolnego nauczyciele zapoznali uczniów i rodziców z wymaganiami edukacyjnymi; kryteriami oceniania. Powyższe informacje zostały potwierdzone odpowiednim zapisem w dziennikach lekcyjnych.

Rodzice o postępach uczniów są informowani przez dziennik elektroniczny i rozmowy z nauczycielem. Prace artystyczne są oddawane uczniom lub przechowywane przez nauczyciela w celu prezentacji talentów uczniowskich podczas bieżących wystaw.

System oceniania opracowany zgodnie z programem nauczania plastyki
w klasach 4-7 szkoły podstawowej *Do dzieła!*
autorstwa Jadwigi Lukas, Krystyny Onak, Marty Ipczyńskiej, Natalii
Mrozkowiak
współpracujących z wyd. „nowa era”

Romana Koperska

